

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

GGzE
Voorzitter Raad van Bestuur
Postbus 909
5600 AX Eindhoven

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**
Inspectie Veiligheid en Justitie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon
communicatie@
inspectievenj.nl

Ons kenmerk
2633058

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 24 juni 2019
Onderwerp Voortgang aanbevelingen en borging verbetermaatregelen De
Woenselse Poort

In 2017 voerden de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een gezamenlijk vervolgonderzoek uit bij de Forensisch Psychiatrische Kliniek De Woenselse Poort, onderdeel van GGzE. Aanleiding voor dit vervolgonderzoek waren het incidentonderzoek dat de Inspectie JenV in september 2016 uitvoerde en de diverse onderzoeken van de IGJ. Op verzoek van de inspectie JenV stelde de raad van bestuur ter verbetering van de situatie een integraal actieplan op waarin (onderdelen van) de verbeterplannen van de IGJ zijn geïntegreerd.

De centrale vraag in het vervolgonderzoek onderzoek luidde: in hoeverre is er sprake van een duurzaam, veilig en verantwoord klimaat voor cliënten en medewerkers in De Woenselse Poort en hoe heeft het integraal actieplan hieraan bijgedragen?

Het vervolgonderzoek is afgesloten met een rapport in 2018. In dit rapport stellen de Inspecties dat het leef- en werkklimaat voor cliënten en medewerkers in De Woenselse Poort is verbeterd en dat het integraal actieplan hieraan heeft bijgedragen. Daarnaast doen de inspecties de volgende aanbevelingen:

- Draag zorg voor een verlaging van de administratieve lasten;
- Investeer in het verder ontwikkelen en op peil houden van de forensische scherpste bij medewerkers;
- Investeer in het voorkomen van handelingsverlegenheid bij medewerkers;
- Draag zorg voor een open en veilige (aanspreek)cultuur.

Op 1 mei 2019 bezochten de Inspecties De Woenselse Poort opnieuw. Het inspectiebezoek heeft als doel te toetsen of de eerder behaalde resultaten uit het integraal actieplan zijn geborgd en hoe er verder uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen. Hiertoe spraken de Inspecties met de afdelingsgeboden medewerkers, teamleiders, managers, en met de directie.

In deze rapportage geven de Inspecties hun bevindingen van het bezoek weer. Dit doen zij aan de hand van de vier thema's waaruit het integraal actieplan is opgebouwd, te weten: organisatie en structuur, personeel, kwaliteit en veiligheid.

Organisatie en structuur

Op het thema 'Organisatie en structuur' constateren de Inspecties dat de positionering van het leidinggevend kader in de organisatiestructuur is verankerd en in uitvoering is geborgd. In de verdere doorontwikkeling van de organisatie wordt de bestaande zorgeenheden structuur aangepast; De Woenselse Poort gaat zich meer organiseren in differentiatie van milieus op basis van de zorgbehoefte en het risicoprofiel van de cliënt. Daarnaast heeft de kliniek op 'beveiligingsniveau 2' de woongroepen verkleind van 16 cliënten naar 13 cliënten. Ook zijn er twee woongroepen van 10 cliënten met een verstandelijke beperking gerealiseerd. Hiermee is de aandacht en het zicht op de cliënt vergroot en de woongroep beter hanteerbaar. Eveneens is De Woenselse Poort gestart met de inrichting van een resocialisatieafdeling en een afdeling met beveiligde bedden.

Uit de gesprekken met de medewerkers blijkt dat de structuur en het beleid waarbinnen zij hun werkzaamheden kunnen uitvoeren duidelijk zijn. Er is meer rust en zelfvertrouwen bij de medewerkers. Hiërarchische en inhoudelijke overlegmomenten ondersteunen dit.

De teamleiders en regiebehandelaren zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorg. Complexe zaken stemmen zij wekelijks af met de managers. Zij voelen zich voldoende gefaciliteerd om hun functie uit te kunnen oefenen. De Inspecties constateerden in eerder onderzoek dat tussen de teamleiders en regiebehandelaren discussies plaatsvonden over elkaars rol en verantwoordelijkheid. In sommige situaties is het voor hen nog steeds zoeken, thans vindt er een verdiepingsslag plaats over rol en verantwoordelijkheden.

Disciplinemix

De Inspecties constateren dat De Woenselse Poort moeite heeft om de gewenste balans tussen verpleegkundigen enagogisch personeel op de afdelingen te realiseren. Deze disbalans wordt veroorzaakt door landelijke krapte op de arbeidsmarkt, verloop onder het personeel en instellingen die elkaar op de arbeidsmarkt beconcurreren. Inzet van uitzendkrachten en flexwerkers blijft nodig. Bij het thema Personeel gaan de Inspecties nader in op dit onderwerp.

Personeel

Met betrekking tot het thema 'Personeel' constateren de Inspecties dat De Woenselse Poort voldoende maatregelen treft om de personele sterkte op orde te krijgen en te houden. Het grootste knelpunt is de bezetting van het begeleidend personeel in de 24-uurs zorg. Met daarnaast de aanstaande uitbreiding van twee afdelingen, groeit de behoefte aan begeleidend personeel. Om de personele bezetting op orde te houden heeft GGzE de totale formatie opgehoogd zodat er bij verloop of uitval nog sprake is van een verantwoorde bezetting met ervaren krachten. Bij onderbezetting van ervaren krachten wordt regelmatig een beroep gedaan op ondersteuning door andere afdelingen. In de praktijk werkt dit volgens de medewerkers goed. Teamleiders houden in de roosters rekening met een verantwoorde inzet van ervaren en minder ervaren krachten op de afdelingen.

Het werven van personeel wordt GGzE breed aangepakt om interne concurrentie tegen te gaan. Om geschikte kandidaten binnen te halen biedt De Woenselse Poort een aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket, zoals het volgen van diverse opleidingen en zicht op doorgroeimogelijkheden.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Inspectie Veiligheid en Justitie

Datum
24 juni 2019

Ons kenmerk
2633058

De bezetting van teamleiders is op één vacature na, op orde. Deze vacature is sinds vorig jaar vacant. Ondanks actieve werving lukt het De Woenselse Poort niet om deze vacature te vervullen.

Voor wat betreft de regiebehandelaren is de bezetting niet op orde. Er zijn 3 vacatures, de sollicitatieprocedure liep nog ten tijde van het bezoek. De Woenselse Poort heeft maatregelen getroffen om de huidige regiebehandelaren te ondersteunen door een basispsycholoog aan te trekken en een backoffice in te richten.

Om de gewenste disciplinemix verpleegkundigen en begeleiders te behalen en te behouden worden medewerkers toezicht en veiligheid gestimuleerd om een verpleegkunde opleiding te volgen. Medewerkers krijgen studiekosten en een deel van de uren vergoed. De eerste groep medewerkers veiligheid en toezicht zullen volgend jaar de verpleegkunde opleiding afronden en inmiddels start de kliniek met de werving voor de derde ronde.

Tevens biedt De Woenselse Poort psychologen ook een GZ-opleiding aan, die deels intern wordt gevolgd. Hiervoor zijn zes extra opleidingsplaatsen beschikbaar.

Bij De Woenselse Poort zijn ook ZZP-psychologen en psychiaters in dienst. Deze functionarissen committeren zich aan de organisatie en de afdelingen maar de overstap naar een vaste aanstelling heeft vooralsnog niet hun voorkeur.

Administratieve werkdruk

De Inspecties constateren dat het beoogde doel om de administratieve lasten te verminderen met 25% niet door De Woenselse Poort zal worden gehaald. Om de administratieve last te verlagen is een team "zelfsupport" ingesteld die de instroom en uitstroom van cliënten regelt. De backoffice ondersteunt de behandelaren in het verwerken van hun administratieve taken. De backoffice en de afdeling ambulante werken - in een nu nog pilotfase- mee aan het gebruik van het usersysteem dat moet leiden tot een efficiënte werkwijze. Dit systeem heeft een signaleringsfunctie en biedt het personeel de mogelijkheid om alle cliëntinformatie en activiteiten te registreren en op te vragen. Zo wordt voorkomen dat werkzaamheden dubbel of overbodig worden gedaan. De eerste ervaringen met het gebruik van dit systeem zijn positief. Na deze pilotfase zal het systeem intern en landelijk worden uitgerold.

Kwaliteit

Met betrekking tot het thema 'Kwaliteit' constateren de Inspecties dat binnen De Woenselse Poort sprake is van een cultuurverandering wat deels toe te schrijven is aan de komst van nieuwe medewerkers en de sturende rol van de teamleiders. Er is meer openheid in De Woenselse Poort, men spreekt elkaar aan. Af en toe is er nog sprake van "oude" gedachten. Het gaat vaak om de collega's die lang bij de kliniek werkzaam zijn en die de nasleep van de oude situatie in 2016 nog met zich meedragen. Uit de gesprekken met medewerkers blijkt dat zij het nog lastig vinden om collega's aan te spreken op hun functioneren. De Inspecties vinden het belangrijk dat de aandacht hiervoor niet verslapt.

Handelingsverlegenheid

Het motto van de Woenselse Poort is: De Woenselse Poort 'behandelt in veiligheid'. Het accent ligt met name op het investeren in de relatie met de cliënt en het onderhouden daarvan. In het kader van de behandeling is het belangrijk

Inspectie Justitie en Veiligheid
Inspectie Veiligheid en Justitie

Datum
24 juni 2019

Ons kenmerk
2633058

dat medewerkers cliënten kennen om gedrag te kunnen duiden en afwijkend gedrag vroegtijdig te kunnen signaleren. Collegiale samenwerking is van belang om het therapeutisch milieu en verantwoorde relationele beveiliging te borgen.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Inspectie Veiligheid en Justitie

De Woenselse Poort investeert in de deskundigheid van het personeel zodat zij in staat zijn om veiligheidsrisico's in het contact met en tussen cliënten in te schatten en daarnaar te handelen. Dit doen zij door intervisie, Team Ontwikkel Tijd en Veilig in Contact trainingen. Uit de gesprekken maken de Inspecties op dat tijdens intervisies handelingsverlegenheid en forensische scherpste worden besproken. In teams wordt veel meer dan voorheen het geval was proactief gehandeld. Het multidisciplinaire ochtendrapport helpt hen daarbij om adequaat en binnen kaders te kunnen reageren.

Datum
24 juni 2019

Ons kenmerk
2633058

Veiligheid

Met betrekking tot het thema 'Veiligheid' constateren de Inspecties dat De Woenselse Poort maatregelen heeft doorgevoerd om de drugsproblematiek te beheersen. De visie op hoe om te gaan met drugs is vastgesteld en De Woenselse Poort handelt conform die visie.

Het overgrote deel van de cliëntengroep in De Woenselse Poort kampt met verslavingsproblematiek en/of middelengebruik en krijgt te maken met terugval. Het personeel doet er alles aan om het middelengebruik te beperken. Als middelengebruik een relatie heeft met het delict of risico daarop, wordt een specifiek behandeltraject ingezet. In die gevallen waar de verslaving niet delict gerelateerd is, krijgen sommigen cliënten een verslavingsbehandeling aangeboden.

De Woenselse Poort is een traject gestart om de deskundigheid van medewerkers ten aanzien van middelengebruik en verslaving te vergroten. Er is een verslavingsarts aangetrokken die 4 uur per week voor consulten aanwezig is, hij sluit aan bij het psychiateroverleg. In bijeenkomsten met medewerkers en cliëntengroepen vindt de discussie over het gebruik van drugs plaats. Het Project 'geïntregeerd behandelen' dat gericht is op training en deskundigheidsbevordering van het personeel is door het bestuur vastgesteld. Een projectleider is inmiddels bezig met de voorbereidingen. De cliëntenraad is geïnformeerd, zij nemen een harder standpunt in over het drugsgebruik omdat zij daar in de praktijk meer last van ondervinden van gebruikende medecliënten. Daarnaast heeft De Woenselse Poort het aantal urinecontroles drastisch verlaagd. Urinecontroles vinden nu plaats op indicatie van de psychiater die tevens de uitslag van deze controles interpreteert.

De toegangscontroles zijn op beide beveiligingsniveaus verscherpt. De Woenselse Poort zet een eigen drugshond in. Ook heeft De Woenselse Poort een goede samenwerking met de politie. Af en toe wordt samen met de politie nadrukkelijk gekeken naar potentiële opbergplekken op het terrein en afdelingen.

Het verschil in strafrechtelijke maatregel maakt het ook voor de regiebehandelaren ingewikkeld om op te treden. Mogelijkheden voor consequenties op onwenselijk gedrag kunnen verschillen. Voor regiebehandelaren is het steeds zoeken naar een passende maatregel voor cliënten die het leefklimaat onveilig maken. Medewerkers geven aan dat zij hier veel mee te maken hebben. Ondanks dit voelen zij zich veilig in de kliniek.

Conclusie

Alles overziend constateren de Inspecties dat De Woenselse Poort de eerder behaalde resultaten uit het integraal actieplan heeft geborgd en uitvoering geeft aan de aanbevelingen.

De Inspecties vragen aandacht voor de mogelijke risico's die het tekort aan medewerkers met zich meebrengt mede in relatie tot de uitbreiding van De Woenselse Poort met twee afdelingen en de capaciteit die daarvoor nodig is om een verantwoord leef- en werkklimaat te realiseren.

De Inspecties sluiten het toezicht en danken de medewerkers van De Woenselse Poort en GGzE voor hun medewerking en de open sfeer waarin de inspectiebezoeken verliepen.

Hoogachtend,
Namens de hoofdinspecteur IGJ

J.G. Bos
Inspecteur-generaal Justitie en Veiligheid